

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 13322/2022
20.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Силвио Хорват, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, чији је законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 бр. 39/21 од 01.06.2022. године у седници одржаној дана 20.10.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 бр. 39/21 од 01.06.2022. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 бр. 39/21 од 01.06.2022. године у преиначујућем делу и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду Прр1 бр. 38/20 од 10.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде имовинске штете која је изазвана повредом права на суђење у разумном року, исплати износ од 317.160,78 динара са законском затезном каматом од 17.12.2013. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој на име накнаде трошкова поступка исплати 6.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 бр.39/21 од 01.06.2022. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена наведена првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати износ 317.160,78 динара са законском затезном каматом од 01.07.2020. године као дана подношења тужбе па до исплате, као и у ставу другом изреке тако што се тужена обавезује да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка (првостепеном) исплати износ од 19.500,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате, док је иста пресуда потврђена у

преосталом делу става првог изреке којим је одбијен као неоснован захтев за камату за период од 17.12.2013. до 01.07.2020. године на наведени износ накнаде. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати 18.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка позивајући се на чланове 403. и 404. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији дозвољеној на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП јер је реч о спору мале вредности, али су испуњени услови да се о ревизији тужене одлучи као о изузетно дозвољеној ревизији применом члана 404. ЗПП имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженој у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Београду Р4 – Ст 324/2019 од 08.03.2019. године усвојен је приговор овде тужиоца и утврђено да му је повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст бр.268/12, те је наложено стечајном судији да у року од четири месеца од дана пријема решења предузме неопходне мере и радње које су потребне у циљу формирања и уновчавања стечајне масе стечајног дужника. Из образложења истог решења произлази да је стечајни поступак над дужником „Навип“ АД Земун, отворен решењем Привредног суда у Београду Ст бр.268/12 од 15.05.2012. године, да је тужиоцу признато потраживање закључком о листи утврђених потраживања Привредног суда у Београду Ст бр.268/12 од 17.12.2013. године, под редним бројем ..., на име накнаде из радног односа у првом исплатном реду у износу од 69.295,55 динара и трећем исплатном реду у износу од 317.160,78 динара, те да је први наследни ред исплаћен, а трећи још није.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду имовинске штете која се односи на потраживање из радног односа које је тужилац пријавио у стечајном поступку и која су му призната и утврђена Закључком Привредног суда у Београду од 17.12.2013. године, оценивши да се наведена потраживања из радног односа не могу тражити у захтеву за заштиту права за суђење у разумном року, с обзиром да суд у оваквом поступку може али и не мора одредити примерену накнаду која представља одређени вид сатисфакције која заједно са изреченом мером за убрзање поступка утиче на остваривање, односно убрзање окончања стечајног поступка у коме је дошло до прекорачења разумног рока и даље спречавање повреде

права. Те да околност што је донета одлука којом је утврђена повреда права на суђење у разумном року не успоставља везу између накнаде имовинске штете коју тужилац захтева и права на суђење у разумном року, у смислу чланова 31. и 32. Закона о заштити права на суђење у разумном року јер иста није настала као последица пропуста суда у вршењу законских овлашћења.

Другостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца заузевши супротно становиште. Оценио је да постоји објективна одговорност тужене за тражену накнаду материјалне штете на основу члана 172. ЗОО и члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року из разлога што је поступак стечаја над стечајним дужником „Навип“ АД Земун, започет 2012. године и до сада није окончан, нити је то учињено након утврђене повреде права тужиоца на суђење у разумном року, што упућује на закључак да органи тужене нису предузели неопходне мере да се у стечајном поступку тужиоцу исплате призната потраживања из радног односа.

Изложено правно становиште другостепеног суда у побијаној пресуди се за сада не може прихватити јер је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1), одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3). Република Србија одговора за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа који су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године допуњен на седници од 27.09.2019. године).

Из заузетог становишта произлази да у конкретном случају није утврђена битна чињеница да ли је стечајни дужник ранији послодавац тужиоца „Навип“ АД Земун у време отварања стечајног поступка решењем Привредног суда у Београду Ст бр.268/12 од 15.05.2012. године, био стечајни дужник са већинским друштвеним или државним капиталом јер је то неопходан услов за постојање објективне одговорности Републике Србије за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена (уз кумулативан услов: да му је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року).

Зависно од утврђења те битне чињенице, другостепени суд ће поново одлучити о основаности жалбе и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Како од одлуке о главној ствари зависи одлука о трошковима поступка, то је и она укинута.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци решења на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић